

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO W SZKOLE PODSTAWOWEJ

Wstęp

1. W trakcie procesu nauczania nauczyciel ocenia poziom wiedzy i umiejętności ucznia, określa jego postępy w opanowaniu wymagań edukacyjnych przewidzianych w podstawie programowej i wybranym przez członków zespołu przedmiotowego, programie nauczania.

2. Przedmiotem oceny z języka polskiego są wiadomości i umiejętności zdobywane przez ucznia w procesie nauczania oraz prezentowana przez niego postawa.

3. Uczniowie oceniani są według skali określonej w przepisach ogólnych Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania.

4. Na ocenę semestralną z języka polskiego składają się oceny różnych form aktywności ucznia:

- ▮ przynajmniej 2 oceny z prac klasowych stylistycznych,
- ▮ przynajmniej 2 oceny ze sprawdzianów gramatycznych,
- ▮ przynajmniej 4 oceny z prac domowych (stylistycznych, z nauki o języku, wiedzy o literaturze, analizy tekstów literackich),
- ▮ przynajmniej 2 oceny z dyktand.

Oceniane są również:

- ▮ kartkówki,
- ▮ odpowiedzi ustne,
- ▮ ćwiczenia i zadania wykonywane w klasie (indywidualnie i w grupie),
- ▮ aktywność na lekcji i samoocena dokonywana przez uczniów,
- ▮ wygłaszanie tekstów z pamięci,
- ▮ zeszyt przedmiotowy,
- ▮ dodatkowe prace dla chętnych,
- ▮ udział w konkursach i olimpiadach.

5. Sposobem kontroli wiedzy i umiejętności zdobytych przez uczniów w procesie nauczania są:

- ▮ sprawdziany, prace klasowe, kartkówki,
- ▮ prace domowe,
- ▮ odpowiedzi ustne.

6. Za pracę na lekcji uczeń może otrzymać ocenę (od celującej do niedostatecznej).

Nauczyciel ma prawo za odpowiedzi krótsze i mniej szczegółowe nagrodzić go „plusem”(zsumowane dają ocenę). Jeżeli uczeń nie wykonuje poleceń nauczyciela, nie robi ćwiczeń, błędnie odpowiada na pytania, na które padła wcześniej odpowiedź lub wynika ona z toku lekcji , nauczyciel może postawić mu znak „minus” .

7. Ocena jest informacją dla ucznia, jego rodziców i nauczyciela w jakim stopniu uczeń opanował dany dział kształcenia.

8. Ocena śródroczna i roczna nie jest średnią arytmetyczną wszystkich ocen, jej podstawą są wyniki sprawdzianów i prac wykonywanych w klasie, odzwierciedla jednak pracę ucznia, wiedzę, umiejętność, aktywność i systematyczność.

9. Ocena roczna obejmuje osiągnięcia ucznia w I i II semestrze.

10. Oceny śródroczną i roczną uczeń może poprawiać na warunkach ustalonych z nauczycielem.

11. Do ocen cząstkowych można dopisywać znak „+” lub „-”. Ocena roczna powinna być zapisana w dzienniku pełną nazwą, bez dodatkowych znaków.

12. Ocenę ze sprawdzianów ustala się według skali procentowej:

100 % => ocena celująca (skrót cel)

99 % - 90 % => ocena bardzo dobra (skrót bdb)

89 % - 75 % => ocena dobra (skrót db)

74 % - 50 % => ocena dostateczna (skrót dst)

49 % - 30 % => ocena dopuszczająca (skrót dop)

29 % - 0 % => ocena niedostateczna (skrót ndst)

13. Przy ocenianiu poprawności ortograficznej dyktanda stosuje się zasadę:

bezbłędnie => celujący

1 błąd => bardzo dobry

2 – 3 błędy => dobry

4 -5 błędów => dostateczny

6 -7 => dopuszczający

więcej błędów - niedostateczny

Błędem ortograficznym obniżającym ocenę jest niepoprawna pisownia wyrazów ze znanymi dla ucznia zasadami.

Pomyłką to na przykład przestawianie lub gubienie liter, opuszczanie znaków diakrytycznych (ale tylko wtedy, gdy nie chodzi o zróżnicowanie głosek i wyrazów).

3 błędy interpunkcyjne traktuje się jako 1 błąd ortograficzny, ale tylko wtedy, jeżeli przed dyktandem powtarzano również interpunkcję.

BŁĘDY PODSTAWOWE (zasadnicze) dotyczą zasad pisowni wyrazów z:

• u – ó ,

• ż – rz ,

• h – ch ,

• *nie* z poznanymi częściami mowy ,

• wielkich liter ,

• pisownia łączna przyimka z rzeczownikiem lub inną częścią mowy deklinującą się.

BŁĘDY DRUGIEGO RZĘDU dotyczą pozostałych zasad.

• 3 błędy II rzędu = 1 błąd I rzędu

14. Uczniom posiadającym odpowiednie orzeczenia z poradni pedagogiczno-psychologicznej obniżane są wymagania edukacyjne zgodnie z zaleceniami tej poradni.

Kryteria ocen w klasie IV

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTURALNE

1. WYMAGANIA KONIECZNE (ocena dopuszczająca)

UCZEŃ:

- poprawnie czyta i wygłasza z pamięci tekst poetycki,
- wyodrębnia elementy świata przedstawionego w utworze literackim,
- poprawnie łączy tytuły lektur omawianych na lekcji z występującymi w nich bohaterami,
- zna treść lektur obowiązkowych omawianych na lekcji,
- wypowiada się krótko, często odbiega od tematu,
- ma bardzo ubogie słownictwo,
- używa języka potocznego, popełnia wiele błędów językowych,
- wypowiada się cicho, niewyraźnie, niezrozumiale.

2. WYMAGANIA PODSTAWOWE (ocena dostateczna)

UCZEŃ:

- j.w. oraz:
- rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne,
- potrafi wymienić główne elementy baśni,
- odróżnia opis od opowiadania,
- potrafi udzielić odpowiedzi na pytania związane z przeczytanym tekstem,
- odróżnia osobę mówiącą w wierszu od narratora,
- wypowiedź stara się dostosować do wymaganej formy,
- mówi krótko, na temat, nie wyczerpuje tematu,
- stara się unikać powtórzeń,
- używa w zasadzie poprawnego języka, stara się nie robić wielu rażących błędów,
- w trakcie mówienia próbuje nawiązać kontakt z odbiorcą.

3. WYMAGANIA ROZSZERZAJĄCE (ocena dobra)

UCZEŃ:

- j.w. oraz:
- odróżnia pojęcie fikcji literackiej od rzeczywistości,
- potrafi w tekście literackim wskazać elementy opisu, opowiadania, dialogu,
- opowiada o przeczytanym tekście,
- w wierszu wskaże epitety i porównania, przenośnie
- mówi na temat, płynnie,
- robi niewiele błędów językowych, unika powtórzeń,
- wypowiada się głośno, wyraźnie, zachowując odpowiednie tempo, intonację

i nawiązując kontakt z rozmówcą.

4. WYMAGANIA DOPEŁNIAJĄCE (ocena bardzo dobra)

UCZEŃ:

- j. w. oraz:
- wypowiada się o przeczytanym tekście,
- samodzielnie dostrzega ogólny sens utworu, temat, formułuje wnioski,
- ocenia postępowanie bohaterów,
- czyta lektury uzupełniające,
- posługuje się różnymi formami wypowiedzi,
- wypowiada się na temat, wyczerpująco,
- posługuje się cytatami,
- formułuje zdania poprawne składniowo i językowo,
- posiada duży zasób słownictwa,
- mówi płynnie, interesująco,
- wypowiada się głośno, wyraźnie zwraca się do odbiorcy,
- przyjmuje odpowiednią barwę głosu.

5. WYMAGANIA WYKRACZAJĄCE (ocena celująca)

UCZEŃ:

- j. w. oraz:
- pracuje samodzielnie z tekstem,
- czyta bardzo dużo książek i ocenia je,
- samodzielnie korzysta z czasopism, katalogów, słowników celem uzyskania potrzebnych informacji,
- orientuje się w zagadnieniach kultury, sztuki (oceni przedstawienie, sztukę teatralną, film dla dzieci),
- w wypowiedziach wykorzystuje treści spoza programu nauczania,
- wypowiada się różnie, w zależności od sytuacji,
- mówi ciekawie, oryginalnie, przemyślawszy wypowiedź,
- nawiązuje bezpośredni kontakt z rozmówcą, skupia na sobie jego uwagę,
- bierze udział w konkursach.

FORMY WYPOWIEDZI PISEMNEJ

1. WYMAGANIA KONIECZNE (ocena dopuszczająca)

UCZEŃ:

- stara się zachować odpowiednią formę,
- pisze pracę chociaż w części zbliżoną do tematu,
- redaguje pracę odtwórczą,
- układa zdania krótkie, najczęściej pojedyncze,
- używa języka potocznego, mówionego, zawierającego wiele błędów.

WYMAGANIA PODSTAWOWE (ocena dostateczna)

UCZEŃ:

- j. w. oraz:
- w wypowiedzi nie zachowuje wszystkich elementów wybranej formy,
- pamięta o akapitach, zachowuje trójdzielną budowę pracy,
- temat opracowuje powierzchownie (ujmuje tylko najważniejsze zagadnienia),
- redaguje pracę w znacznej mierze odtwórczą,
- robi wiele błędów (składniowych, stylistycznych, ortograficznych, interpunkcyjnych),
- tworzy zdania krótkie.

3. WYMAGANIA ROZSZERZAJĄCE (ocena dobra)

UCZEŃ:

- j. w. oraz;
- redaguje wypowiedź ,zachowując wybraną formę,
- pisze na temat, nie wyczerpuje go,
- tworzy prace samodzielne, twórcze, ale schematyczne,
- stosuje zdania różnego typu,
- popełnia niewiele błędów,
- stara się dobierać cytaty.

4. WYMAGANIA DOPEŁNIAJĄCE (ocena bardzo dobra)

UCZEŃ:

- j. w. oraz:
- posługuje się swobodnie różnymi formami wypowiedzi,
- temat opracowuje wyczerpująco,
- pisze pracę samodzielnie, jest ona oryginalna, przemyślana,
- wypowiedzi buduje w zależności od potrzeb i intencji pracy,
- unika powtórzeń i błędów,
- próbuje wpisać dialog w pracę,
- stosuje cytaty.

5. WYMAGANIA WYKRACZAJĄCE (ocena celująca)

UCZEŃ:

- j. w. oraz:
- redaguje różne typy wypowiedzi,
- wykorzystuje w pracach wiadomości spoza programu nauczania,
- redaguje prace bardzo ciekawe, twórcze, pomysłowe,
- stosuje bogate słownictwo,
- dobiera odpowiednie cytaty, umiejętnie wpisując je w treść,
- wprowadza do pracy dialog,
- pisze bezbłędnie.

NAUKA O JĘZYKU I ORTOGRAFIA

1. WYMAGANIA KONIECZNE (ocena dopuszczająca)

UCZEŃ:

- o opanował w stopniu koniecznym ortografię (poprawnie zapisuje słowa poznane na lekcjach),
- o zna czasownik i rzeczownik i umie je wskazać w tekście,
- o przy pomocy nauczyciela odmieni czasownik przez osoby, liczby i czasy,
- o dostrzega związek czasownika z innymi częściami mowy,
- o zna przypadki i ich pytania,
- o rozpoznaje zdanie,
- o przekształca zdania nierozwinięte w rozwinięte,
- o odróżnia zdanie oznajmujące od pytającego i rozkazującego,
- o zna różnice między głoską a literą, podzieli wyraz na litery i sylaby,
- o poprawnie zapisuje znaki interpunkcyjne na końcu wypowiedzeń.

2. WYMAGANIA PODSTAWOWE (ocena dostateczna)

UCZEŃ:

- o j. w. oraz:
- o opanował w stopniu podstawowym ortografię (zna podstawowe zasady i stara się je stosować),
- o samodzielnie wskazuje w tekście czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówki,
- o odmienia łatwe rzeczowniki przez przypadki,
- o określa przy pomocy nauczyciela formę czasownika,
- o odróżnia formę osobową od bezokolicznika,
- o wypisuje ze zdania związki wyrazowe,
- o wskazuje w zdaniu podmiot i orzeczenie,
- o dzieli wyrazy na głoski,
- o zaznacza prawidłowo akcent w wyrazach typowo polskich,
- o odróżnia samogłoskę od spółgłoski.

3. WYMAGANIA ROZSZERZAJĄCE (ocena dobra)

UCZEŃ:

- o j. w. oraz:
- o opanował w stopniu dobrym ortografię (zna zasady i stosuje się do nich),
- o określa samodzielnie formę czasownika (osoba, liczba, czas, rodzaj),
- o określa samodzielnie liczbę i rodzaj rzeczownika,
- o pyta o rzeczownik, przy pomocy nauczyciela określa jego przypadek,
- o odmienia przez przypadki rzeczownik w związku z przymiotnikiem,
- o odróżnia zdanie pojedyncze od złożonego,
- o odróżnia zdanie od równoważnika zdania,
- o wpisuje wyrazy na wykres zdania,

- określa cechy głosek (dźwięczność, miękkość, nosowość),
- zaznacza prawidłowo akcent wyrazowy.

4. WYMAGANIA DOPEŁNIAJĄCE (ocena bardzo dobra)

UCZEŃ:

- j. w. oraz:
- opanował ortografię bardzo dobrze (ewentualne błędy poprawia sam),
- tworzy określoną formę czasownika i rzeczownika,
- zamienia zdanie na równoważnik zdania i na odwrót,
- poprawnie, bez błędów analizuje budowę zdania (wskazuje podmiot i orzeczenie, oddziela grupę podmiotu od grupy orzeczenia, wypisuje związki wyrazowe, wykonuje wykres),
- dobiera do podanej części mowy wyrazy bliskoznaczne i wyrazy przeciwstawne,
- prawidłowo akcentuje wyrazy pochodzenia obcego (zakończone na – ika, -yka) oraz czasowniki w liczbie mnogiej czasu przeszłego.

5. WYMAGANIA WYKRACZAJĄCE (ocena celująca)

UCZEŃ:

- j. w. oraz:
- posiada umiejętności i wiadomości wykraczające poza program nauczania,
- samodzielnie poszerza swoje umiejętności i wiedzę, wykonuje wiele nieobowiązkowych prac domowych,
- jest aktywny, bierze udział w konkursach przedmiotowych szkolnych i pozaszkolnych,
- interesuje się gramatyką języka polskiego,
- nie robi błędów ortograficznych,
- używa poprawnego słownictwa,
- dba o kulturę słowa.

Kryteria ocen w klasie V

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTURALNE

1. WYMAGANIA KONIECZNE (ocena dopuszczająca)

UCZEŃ:

- poprawnie czyta i wygłasza z pamięci tekst poetycki,
- wyodrębnia elementy świata przedstawionego w utworze literackim, teatralnym, filmowym,
- rozumie tekst epicki po cichym przeczytaniu,
- poprawnie łączy tytuły lektur omawianych na lekcji z występującymi w nich bohaterami,
- zna treść lektur obowiązkowych omawianych na lekcji.

2. WYMAGANIA PODSTAWOWE (ocena dostateczna)

UCZEŃ:

- j. w. oraz:
- rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne,
- wskazuje cechy bohaterów,
- odróżnia osobę mówiącą i narratora od rzeczywistego autora,
- rozumie pojęcia: opis, dialog, opowiadanie,
- zna pojęcia: bajka, baśń, mit, legenda, powieść.

3. WYMAGANIA ROZSZERZAJĄCE (ocena dobra)

UCZEŃ:

- j.w. oraz:
- odróżnia pojęcia fikcji literackiej od rzeczywistości,
- wskazuje w narracji elementy opisu, opowiadania, dialogu,
- poprawnie redaguje dialog,
- w utworze poetyckim wyróżnia środki stylistyczne,
- odróżnia wiersz stroficzny od ciągłego.
- wypowiada się głośno, wyraźnie zwraca się do odbiorcy,
- przyjmuje odpowiednią barwę głosu.

4. WYMAGANIA DOPEŁNIAJĄCE (ocena bardzo dobra)

UCZEŃ:

- j. w. oraz:
- zna cechy gatunkowe bajki, legendy, powieści i potrafi zaliczyć utwór do określonego gatunku,
- we własnym opowiadaniu wprowadza elementy opisu, dialogu,
- samodzielnie dostrzega ogólny sens utworu, przesłanie, ideę, temat,
- samodzielnie ocenia i motywuje postępowanie bohaterów.

FORMY WYPOWIEDZI PISEMNEJ

1. WYMAGANIA KONIECZNE (ocena dopuszczająca)

UCZEŃ:

- zna formy wypowiedzi z klasy IV,
- w formie opowiadania przedstawia wybrany fragment lektury,
- odtwarza przebieg wycieczki i imprezy szkolnej (sprawozdanie),
- potrafi opisać wygląd np. kolegi i podać kilka cech charakteru,
- zna kompozycję i układ listu,
- potrafi zredagować krótki i prosty tekst użytkowy.

2. WYMAGANIA PODSTAWOWE (ocena dostateczna)

UCZEŃ:

- j. w. oraz:
- poprawnie wyszuka fragment lektury do charakterystyki postaci,

- samodzielnie wypisze z tekstu nazwiska bohaterów, nazwy miejsc akcji.

3. WYMAGANIA ROZSZERZAJĄCE (ocena dobra)

UCZEŃ:

- j. w. oraz:
- samodzielnie redaguje formę sprawozdania,
- samodzielnie sporządza plan zdarzeń,
- formy wypowiedzi charakteryzują się poprawną kompozycją, odpowiednią treścią, bogatym słownictwem.

4. WYMAGANIA DOPEŁNIAJĄCE (ocena bardzo dobra)

UCZEŃ:

- j. w. oraz:
- umiejętnie wprowadza dialog do opowiadania,
- poprawnie redaguje sprawozdanie z częścią komentującą.

NAUKA O JĘZYKU I ORTOGRAFIA

1. WYMAGANIA KONIECZNE (ocena dopuszczająca)

UCZEŃ:

- opanował w stopniu dopuszczającym ortografię,
- zna podstawowe części mowy,
- rozpoznaje czasownik i określa formy przy pomocy nauczyciela,
- dostrzega związki czasownika z innymi wyrazami,
- rozpoznaje rzeczownik i określa jego formę,
- rozpoznaje zdanie i równoważnik zdania,
- rozpoznaje głoski,
- poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne na końcu wypowiedzeń.

2. WYMAGANIA PODSTAWOWE (ocena dostateczna)

UCZEŃ:

- j. w. oraz:
- opanował w stopniu dostatecznym ortografię,
- samodzielnie rozpoznaje części mowy i określa ich formy,
- w miarę poprawnie analizuje związki wyrazowe,
- zna liczebniki,
- wyodrębnia i nazywa podstawowe części zdania,
- określa cechy głosek: dźwięczność, nosowość, miękkość.

3. WYMAGANIA ROZSZERZAJĄCE (ocena dobra)

UCZEŃ:

- j. w. oraz:
- opanował w stopniu dobrym ortografię,
- rozumie i rozpoznaje temat i końcówkę w odmianie wyrazu,

- zna pojęcie oboczności głosek na prostych przykładach,
- rozumie stosunki współrzędności i podrzędności zespołów składniowych,
- odróżnia związek główny od zespołów pobocznych,
- zna rodzaje określeń ,
- rozumie pojęcie zdania złożonego współrzędnie i podrzędnie,
- rozumie pojęcie akcentu, podaje przykłady.

4. WYMAGANIA DOPEŁNIAJĄCE (ocena bardzo dobra)

UCZEŃ:

- j. w. oraz:
- opanował w stopniu bardzo dobrym ortografię,
- całkowicie poprawnie analizuje i stosuje związki wyrazowe w zdaniach,
- samodzielnie rozpoznaje wszystkie części zdania,
- dokładnie analizuje zdanie złożone,
- zna wyjątki od podstawowej zasady akcentowania.

WYMAGANIA WYKRACZAJĄCE

W klasie piątej **ocenę celującą** otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności na poziomie dopełniającym, a ponadto:

- wykazuje zainteresowanie przedmiotem,
- czyta i zna dodatkowe teksty,
- orientuje się w zagadnieniach języka, literatury i kultury, bardziej niż wymaga tego program,
- jest aktywny, bierze udział, z dobrymi wynikami, w konkursach szkolnych i pozaszkolnych.

Kryteria ocen w klasie VI

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTURALNE

1. WYMAGANIA KONIECZNE (ocena dopuszczająca)

UCZEŃ:

- poprawnie czyta i wygłasza z pamięci tekst poetycki,
- wyodrębnia elementy świata przedstawionego w utworze literackim, teatralnym, filmowym,
- rozumie tekst epicki po cichym przeczytaniu,
- poprawnie łączy tytuły lektur z nazwiskami autorów,
- zna treść lektur obowiązkowych omawianych na lekcji,

2. WYMAGANIA PODSTAWOWE (ocena dostateczna)

UCZEŃ:

- j. w. oraz:
- rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne,
- wskazuje cechy bohaterów,
- odróżnia osobę mówiącą i narratora od rzeczywistego autora,
- rozumie pojęcia: opis, dialog, opowiadanie, życzenia, przepis, instrukcja,
- porządkuje wydarzenia, uwzględniając związki przyczynowo-skutkowe,
- zna pojęcia: bajka, baśń, mit, legenda, powieść,
- samodzielnie wyszukuje informacje we wskazanym źródle.

3. WYMAGANIA ROZSZERZAJĄCE (ocena dobra)

UCZEŃ:

- j. w. oraz:
- odróżnia pojęcie fikcji literackiej od rzeczywistości,
- czyta płynnie, przejrzyście intencjonalnie,
- wskazuje w narracji elementy opisu, opowiadania, dialogu,
- poprawnie redaguje dialog, opis, opowiadanie, instrukcję, przepis, list, życzenia,
- w utworze poetyckim wyróżnia środki stylistyczne,
- odróżnia wiersz stroficzny od ciągłego.

4. WYMAGANIA DOPEŁNIAJĄCE (ocena bardzo dobra)

UCZEŃ:

- j. w. oraz:
- zna cechy gatunkowe bajki, legendy, powieści i potrafi zaliczyć utwór do określonego gatunku,
- we własnym opowiadaniu wprowadza elementy opisu, dialogu,
- samodzielnie dostrzega ogólny sens utworu, przesłanie, ideę, temat,
- samodzielnie ocenia i motywuje postępowanie bohaterów.

FORMY WYPOWIEDZI PISEMNEJ

1. WYMAGANIA KONIECZNE (ocena dopuszczająca)

UCZEŃ:

- zna formy wypowiedzi z klasy czwartej i piątej,
- w formie opowiadania przedstawi wybrany fragment lektury,
- odtworzy przebieg wycieczki i imprezy szkolnej (sprawozdanie),
- potrafi opisać wygląd np. kolegi i podać kilka cech charakteru,
- zna kompozycję i układ listu,
- potrafi zredagować krótki i prosty tekst użytkowy.

2. WYMAGANIA PODSTAWOWE (ocena dostateczna)

UCZEŃ:

- j. w. oraz:
- poprawnie wyszuka fragment lektury do charakterystyki postaci,

- samodzielnie wypisze z tekstu nazwiska bohaterów, nazwy miejsc akcji,
- podejmuje próby porządkowania własnej wypowiedzi,
- przestrzega zasad poprawnej kompozycji tekstu.

3. WYMAGANIA ROZSZERZAJĄCE (ocena dobra)

UCZEŃ:

- j. w. oraz:
- samodzielnie redaguje formę sprawozdania,
- samodzielnie sporządza plan zdarzeń,
- formy wypowiedzi charakteryzują się poprawną kompozycją, odpowiednią treścią, bogatym słownictwem,
- przekaz jest uporządkowany i czytelny, wszystkie elementy powiązane w logiczną całość.

4. WYMAGANIA DOPEŁNIAJĄCE (ocena bardzo dobra)

UCZEŃ:

- j. w. oraz:
- umiejętnie wprowadza dialog do opowiadania,
- poprawnie redaguje sprawozdanie z częścią komentującą,
- różnicuje wypowiedzi w zależności od adresata,
- zajmuje stanowisko w rozmowie, używając odpowiednich argumentów,
- buduje wypowiedź bogatą pod względem leksykalnym i składniowym.

Prace pisemne zawierają recenzję tłumaczącą ocenę, podkreślającą zalety i informującą o elementach, które należy poprawić.

NAUKA O JĘZYKU I ORTOGRAFIA

1. WYMAGANIA KONIECZNE (ocena dopuszczająca)

UCZEŃ:

- opanował w stopniu dopuszczającym ortografię,
- zna podstawowe części mowy,
- rozpoznaje czasownik i określa formy przy pomocy nauczyciela,
- dostrzega związki czasownika z innymi wyrazami,
- rozpoznaje rzeczownik i określa jego formę,
- rozpoznaje zdanie i równoważnik zdania,
- rozpoznaje głoski,
- dopisuje wyraz pochodny do podstawowego,
- wskazuje wyraz podstawowy,
- dzieli wyraz na sylaby i poprawnie zaznacza akcent w wyrazach typowych,
- poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne na końcu wypowiedzeń.

2. WYMAGANIA PODSTAWOWE (ocena dostateczna)

UCZEŃ:

- j. w. oraz:
- opanował w stopniu dostatecznym ortografię ,
- samodzielnie rozpoznaje części mowy i określa ich formy,
- w miarę poprawnie analizuje związki wyrazowe,
- zna liczebnik,
- wyodrębnia i nazywa podstawowe części zdania,
- sporządza wykres zdania pojedynczego,
- określa cechy głosek: dźwięczność, nosowość, miękkość
- sprawnie tworzy rodzinę wyrazów,
- oddziela podstawę słowotwórczą od formantu,
- zna zasady dotyczące pisowni przedrostków.

3. WYMAGANIA ROZSZERZAJĄCE (ocena dobra)

UCZEŃ:

- j.w. oraz:
- opanował w stopniu dobrym ortografię,
- rozumie i rozpoznaje temat i końcówkę w odmianie wyrazu,
- zna pojęcie oboczności głosek na prostych przykładach,
- rozumie stosunki współrzędności i podrzędności zespołów składniowych,
- odróżnia związek główny od związków pobocznych,
- zna rodzaje określeń (części zdania: przydawka, dopełnienie, okolicznik),
- rozumie pojęcie zdania złożonego współrzędnie i podrzędnie,
- sporządza wykres zdania pojedynczego i złożonego,
- analizuje budowę wyrazu,
- stara się porządkować rodzinę wyrazów,
- dba o poprawność zapisu, potrafi uzasadnić pisownię słowotwórczą wyraz,
- rozumie pojęcie akcentu, podaje przykłady.

4. WYMAGANIA DOPEŁNIAJĄCE (ocena bardzo dobra)

UCZEŃ:

- j. w. oraz:
- opanował w stopniu bardzo dobrym ortografię,
- całkowicie poprawnie analizuje i stosuje związki wyrazowe w zdaniach,
- samodzielnie rozpoznaje wszystkie części zdania,
- dokładnie analizuje zdanie złożone,
- wyjaśnia znaczenie wyrazów pochodnych na podstawie ich etymologii,
- porządkuje rodzinę wyrazu,
- stosuje poznane zasady w pisaniu wyrazów pochodnych,
- zna wyjątki od podstawowej zasady akcentowania.

WYMAGANIA WYKRACZAJĄCE

W klasie szóstej **ocenę celującą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą w zakresie: pisania, czytania i mówienia, nauki o języku, a ponadto:

- wykazuje zainteresowanie przedmiotem,
- czyta i zna dodatkowe teksty,
- orientuje się w zagadnieniach języka, literatury i kultury, bardziej niż wymaga tego program,
- jest aktywny, bierze udział, z dobrymi wynikami, w konkursach szkolnych i pozaszkolnych.